

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Murat ÇAN

Samsun Milletvekili

Son yıllarda Türkiye ekonomisi, özellikle üretim, ticaret ve finansal istikrar alanlarında ciddi kırılganlıklarla karşı karşıya kalmıştır. AKP iktidarının uzun süredir sürdürdüğü öngörülemez, piyasa gerçeklerinden kopuk ve kurumsal aklı zayıflatan ekonomi politikaları; reel sektörde güven erozyonuna, finansal disiplinin bozulmasına ve ticari hayatın temel unsurlarından biri olan ödeme zincirinin ciddi şekilde aksamasına yol açmıştır.

Bu olumsuz tablonun en somut göstergelerinden biri, karşılıksız çıkan çek sayılarındaki ve protesto edilen senetlerdeki artıştır. Çek ve senet gibi ticari araçlar, piyasada güvenin ve likiditenin göstergesi niteliğindedir. Bu araçların giderek daha fazla karşılıksız çıkması veya protesto edilmesi; işletmelerin nakit akışını yönetemediğini, finansmana erişimde zorlandığını ve ekonomik daralmanın tabana yayıldığını açıkça ortaya koymaktadır.

Özellikle sanayi ve ticaretin önemli merkezlerinden biri olan Samsun'da bu sorunlar daha yakıcı bir biçimde hissedilmektedir. Karadeniz'in lojistik üssü olma potansiyeline sahip olan ilimizde; sanayi işletmeleri artan maliyetler, daralan iç talep, yüksek finansman giderleri ve belirsizlikler nedeniyle üretimlerini kısımakta, ticaret erbabı ise tahsilat sorunları nedeniyle ayakta kalma mücadelesi vermektedir. Karşılıksız çek ve protestolu senetlerde yaşanan artış, Samsun ekonomisinde alarm veren bir bozulmanın habercisidir.

AKP iktidarının “istikrar” iddiasına rağmen gelinen noktada; esnaf, KOBİ’ler ve sanayiciler için öngörülebilirlik ortadan kalkmış, ekonomik aktörler risklerini yönetemez hale gelmiştir. Bu durum yalnızca firmaları değil, istihdamı ve dolayısıyla toplumsal refahı da doğrudan tehdit etmektedir.

Bu çerçevede, son 5 yıllık dönemde karşılıksız çekler ve protesto edilen senetlere ilişkin verilerin şeffaf biçimde ortaya konulması; hem Türkiye genelinde hem de Samsun özelinde yaşanan ekonomik bozulmanın boyutlarının anlaşılması açısından büyük önem taşımaktadır.

- 1- Son 5 yıl içinde (2021–2025), Türkiye genelinde yıllar itibarıyla karşılıksız çıkan çek sayısı ve bu çeklerin toplam parasal tutarı nedir?
- 2- Aynı dönemde Samsun ili özelinde yıllar itibarıyla karşılıksız çıkan çek sayısı ve toplam tutarı ne kadardır? Samsun’un Türkiye içindeki payı nedir?
- 3- Son 5 yıl içinde Türkiye genelinde yıllar itibarıyla protesto edilen senet sayısı ve toplam parasal büyüklüğü nedir?
- 4- Aynı dönemde Samsun ilinde protesto edilen senet sayısı ve toplam tutarı nedir? Bu veriler, Samsun’da faaliyet gösteren KOBİ’ler ve sanayi işletmeleri açısından nasıl bir eğilime işaret etmektedir?
- 5- Karşılıksız çek ve protestolu senetlerde yaşanan artışın önüne geçmek, ticari hayatta güveni yeniden tesis etmek ve özellikle Samsun gibi üretim ve ticaret merkezlerinde faaliyet gösteren işletmelerin finansal sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla Bakanlığınızın yürüttüğü veya planladığı somut politika ve tedbirler nelerdir?